

110461 - Ölüer adına sadaka olsun diye kabristandaki kuşlara yem vermek

Soru

Ben, babamın vefatından sonra kabristanı ziyâret ediyor ve (kabristana gelen) insanların, (sadaka olsun diye) ölüleri için Cuma gününü kuşlara yem verme işine tahsis ettiklerini görüyordum. Bu davranış doğru mudur ve eciri ölüye ulaşır mı?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Müslüman, yakın akrabalarından ölmüş birisine fayda vermek istediği zaman, onun adına sadaka verebilir ve ecrinin de ona ulaşmasına niyet edebilir.

Buna şu hadis delâlet etmektedir:

Âişe'den -Allah ondan râzî olsun- rivâyet olunduğuna göre, bir adam, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek şöyle dedi:

[إِنَّ أُمَّيَ افْتُلِتَتْ نَفْسُهَا، وَإِنِّي أَظُنُّهَا لَوْ تَكَلَّمَتْ تَصَدَّقْتُ، فَهَلْ لَهَا أَجْرٌ إِنْ تَصَدَّقْتُ عَنْهَا؟ قَالَ: نَعَمْ.] رواه البخاري ومسلم

"Annem ansızın vefat etti. Eğer konuşmaya fırsat bulsaydı, tasaddukta bulunurdu. Onun için sadaka versem, ona ecir var mıdır? Diye sordu.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-Evet (onun için ecir vardır)."[1]

Bilindiği üzere kuşlara ve hayvanlara yem vermek, karşılığında müslümana ecir verilen sadakalardandır.

[مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا، أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا، فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ، إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ.] رواه البخاري ومسلم

"Birmüslüman bir ağaçdiker veya bir tohum ekerde ondan bir kuş veya bir insan veyahut da bir hayvan yerse, bu, kendisi için sadaka olur. "[2]

Fakat günümüzde yeryüzünün her tarafını dolduran müslümanların fakirlerine ve yoksullarına tasadduk etmek, daha evlâ ve daha fazîletlidir, ecir ve sevabı daha fazladır, ayrıca bu daha faydalıdır.

Kuşlar ve hayvanlara gelince, onlar, Allah Teâlâ'nın kendilerine tayin ettiği rızıklarını kolaylıkla bulacaklardır.

Cuma gününü, kabristan ziyâretine tahsis etmeye gelince, bu davranışın bid'at olduğuna daha önce (12322) nolu sorunun cevabında dikkat çekilmişti.

Nitekim değerli âlim Abdulaziz b. Baz'a -Allah ona rahmet etsin-, Cuma gününü kabristan ziyâretine tahsis etmenin hükmü hakkında sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Bunun dînde hiçbir aslı yoktur. Meşrû olan; gece olsun, gündüz olsun, ziyâretçinin kolayına gelen herhangi bir vakitte kabristanın ziyâret edilmesidir.

Kabristanı ziyâret etmek için belirli bir gün veya gece tahsis etmeye gelince, bu davranış, dînde aslı olmayan bir bid'attır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bid'at hakkında şöyle buyurmuştur:

[مَنْ أَحَدَّثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ.] متفق عليه

"Kim, bu işimizde (dînimizde) onda olmayan bir şeyi ona ihdâs ederse, o ihdâs ettiği şey, reddolunmuştur (bâtıldır)."[3]

Başka bir hadiste şöyle buyurmuştur:

[مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ.] رواه مسلم

"Kim, işimiz (dînimiz) üzere olmayan bir amel işlerse, o işlediği şey reddolunmuştur (bâtıldır ve ona

itibar edilmez)."[4],[5]

Bilinmesi gerekir ki, ölüye fayda vermek; insanın kuşlara yem vermesi veya mal tasadduk etmesiyle sınırlı değildir. Ölüye fayda veren başka şeyler de vardır. Bunların en fazîletlisi ve en faydalısı, ölüye duâ etmektir.

Bu konuda daha detaylı bilgi için (763) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1] Buhârî, hadis no:1388. Müslim, 1004

[2] Buhârî, hadis no: 2320. Müslim, 1553

[3] Buhârî ve Müslim

[4] Müslim, Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet etmiştir.

[5] "Mecmû' Fetâvâ Abdulaziz b. Baz", c: 13, s: 336